

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет природничо-географічної освіти та екології
Кафедра географії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРАЄЗНАВСТВО

ПП1.30

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 242 Туризм

Освітньо-професійна програма Туризм

Статус Нормативна дисципліна

Форма навчання Денна, заочна

Семестровий контроль Залік

Курс 3

Семестр 6

ECTS 3

Годин 90

РОЗПОДІЛ ГОДИН:

Аудиторні години				Самостійна робота		Тижневе навантаження	
Лекції		Практичні				аудиторне	самостійна робота
денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма		
28	8	14	2	48	80	3	3

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

	Лекції	Практичні
ПІБ	Бикова Марія Дмитрівна	Бикова Марія Дмитрівна
Посада	асистент кафедри туризму	асистент кафедри туризму
Вчене звання	–	–
Науковий ступінь	кандидат географічних наук	кандидат географічних наук
Профіль викладача	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/БИКОВА_Марія_Дмитрівна.pdf	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/БИКОВА_Марія_Дмитрівна.pdf
e-mail	mariya_bykovad@ukr.net	mariya_bykovad@ukr.net

МЕТА КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Краєзнавство» є формування в майбутніх фахівців умінь і навичків вивчення рідного краю та організації краєзнавчої роботи, а також розвиток дбайливого ставлення до культурно-історичної спадщини і природи краю.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Результати навчання	Компетентності
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – об’єкт, предмет, методи та наукові завдання краєзнавства; – теоретико-методичні засади вивчення окремих країв; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вирішувати складні завдання та проблеми у професійній діяльності та у процесі навчання із застосуванням сучасних відповідних методів дослідження природних та антропогенних об’єктів і явищ. 	<p>Інтегральна компетентність - здатність комплексно розв’язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов</p>
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регіональні особливості традиційно-культурної спадщини українського народу; <p>Вміти:</p>	<p>Загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої</p>

<ul style="list-style-type: none"> - шукати та аналізувати літературу з різноманітних дисциплін щодо краєзнавчої інформації; - використовувати інформаційні та комунікативні технології; - характеризувати явища та процеси, що відбуваються в різноманітних сферах життєдіяльності країни, встановлювати їх причинно-наслідкові зв'язки і закономірності розвитку; - зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області. 	<p>професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.</p>
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – організаційно-методичні засади краєзнавчого вивчення території; – основи краєзнавчо-музеєзнавчої роботи; – організаційно-методичні засади туристсько-краєзнавчої роботи; – організаційно-методичні основи та правила організації туристської і експедиційно-краєзнавчої роботи. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розкривати механізм появи і розвитку основних явищ матеріальної і духовної культури українців; – здійснювати комплексне вивчення свого краю; збирати, систематизувати зібрані матеріали; – організовувати туристські тематичні експедиційно-краєзнавчі походи; – організовувати краєзнавчу діяльність із використанням історично усталених форм життєдіяльності населення для розробки національно-орієнтованого туристичного продукту. 	<p>Фахові компетентності спеціальності - є важливими для успішної професійної діяльності за спеціальністю «Туризм».</p>

ПЕРЕДУМОВИ ДО ВИВЧЕННЯ:

Знання з курсів «Історія української державності», «Українська культура», «Соціологія», «Культурологія».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Під час викладання дисципліни «Краєзнавство» викладач застосовує наступні методи навчання:

- за джерелом передачі та характером сприйняття інформації: словесні методи (лекція, пояснення, дискусія), наочні (ілюстрація, демонстрація мультимедійних презентацій), практичні;
- за характером пізнавальної діяльності в процесі засвоєння змісту: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; дослідницький.

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів реалізується за допомогою самостійних дій, що вимагають розумових і вольових зусиль і закінчуються конкретними результатами. Вона охоплює підготовку до лекцій (опанування пройденого на попередніх лекціях матеріалу) та практичних занять, а також виконання відповідних завдань у позааудиторний час; підготовку доповідей на запропоновану викладачем тему або підготовку презентації в електронній формі тощо.

Дистанційне навчання проводиться через платформи Google Meet та Zoom, що дозволяє студентам оволодіти необхідним навчальним матеріалом, інтерактивно взаємодіяти з викладачем в процесі навчання тощо. Консультації з навчальної дисципліни можуть проводитися в день проведення лекцій і практичних занять, за попередньою домовленістю або у визначений день (згідно з графіком консультацій складеним на кафедрі).

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА ПОБУДОВА КУРСУ:

Теми лекцій	Теми практичних	Самостійна робота	Оцінювання	
Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРАЄЗНАВСТВА				
Тема 1. Теоретико-методологічні засади краєзнавства	Теоретичні основи краєзнавства	Структура краєзнавства: основні складові та галузеві напрями	Усне опитування, тестування, доповідь з презентацією. Модульна контрольна робота	
Тема 2. Історія становлення і розвитку краєзнавства в Україні		Краєзнавство доби незалежності України		
Тема 3. Джерела краєзнавчих досліджень		Мовні джерела краєзнавства		
Тема 4. Географічне краєзнавство		Довкілля як об'єкт краєзнавчих досліджень. Дослідження історії краю в краєзнавстві		Природно-заповідний фонд України
Тема 5. Історичне краєзнавство		Краєзнавча діяльність установ науки, освіти і культури та туристичних організацій		Соціальна історія краю
Тема 6. Краєзнавча діяльність установ науки, освіти та культури				Архіви у краєзнавчих дослідженнях. Екомузеї
Тема 7. Краєзнавча робота в туристичних організаціях				Туристичне краєзнавство
Змістовий модуль II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇВ УКРАЇНИ				
Тема 8. Полісся	Українське Полісся. Поділля. Слобожанщина	Волинь: матеріальна та духовна культура.	Усне опитування, тестування, доповідь з презентацією. Модульна контрольна робота	
Тема 9. Поділля		Пам'ятки матеріальної культури Поділля.		
Тема 10. Слобожанщина		Пам'ятки матеріальної культури Слобожанщини.		
Тема 11. Освоєння та формування культурно-побутових традицій Півдня України	Освоєння та формування культурно-побутових традицій Півдня України	Татари: етнічна історія та культура		
Тема 12. Карпатський регіон.	Карпатський регіон. Прикарпаття.	Закарпаття: етнічна історія та		

Прикарпаття. Закарпаття	Закарпаття	культура
Тема 13. Середнє Подніпров'я як історична Україна	Середнє Подніпров'я як історична Україна	Риси духовної культури. Традиційна обрядовість
Тема 14. Українські історико-етнографічні землі в складі сусідніх держав.		Українські історико-етнографічні землі в складі сусідніх держав.

ОЦІНЮВАННЯ:

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі *заліку*, поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перескласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання *поточної успішності* ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Усна відповідь – 3 бали.
2. Тестування – 3 бали.
3. Доповідь з презентацією – 5 балів.
4. Виконання практичних завдань – 3 бали за кожен практичну роботу.
5. Модульна контрольна робота (15 балів) – виконується на практичному занятті.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання																Поточне оцінювання	Залік	Загальна сума балів:
Модуль №1								Модуль №2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МКР	100	100	100
6	8	6	3	6	3	6	15	3	3	3	3	6	8	6	15			
Сума балів		Оцінка ECTS	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів															
90–100		A	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих навчальних і наукових першоджерел, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, логічно мислить і будує відповідь, демонструє високий рівень засвоєння практичних умінь та навичок.															
80–89		B	Студент засвоїв теоретичний матеріал і добре знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих															

		навчальних і наукових першоджерел, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але припускається неточностей і помилок.
70–79	C	Студент опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але відповідає недостатньо аргументовано, логічно і послідовно.
65–69	D	Студент має посередні знання навчального матеріалу, слабо орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, порушує логіку і послідовність відповіді, припускається суттєвих неточностей і помилок, слабо застосовує теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
60–65	E	Студент має посередні знання навчального матеріалу, погано орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, плутає поняття, погано вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
35–59	FX	Студент не опанував навчальним матеріалом дисципліни, майже не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, не вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
00–34	F	Студент не знає значну частину навчального матеріалу і має фрагментарні знання теоретичного матеріалу, не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, не має практичних вмінь і навичок розв'язання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демочко Г. Л. Історичне та медичне краєзнавство: проблеми ідентифікації та співвідношення. Краєзнавство. 2014. № 1. С. 93–96. 2. Дем'янчук Г.С. Українське краєзнавство: сторінки історії. К.,2006. 3. Жванко Л. М. Краєзнавство: Конспект лекцій. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 163 с. 4. Кузьма-Качур М.І., Горват М.В. Основи краєзнавства. Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 256 с. 5. Культура і побут населення України: Навч. посібник / В.І.Наулко та ін. / 2-е вид. К.:Либідь,1993. 6. Кушнарєнко Н.М. Бібліотечне краєзнавство: Підручник. К.: Знання, 2007. 502 с. 7. Макарчук С. А. Історико-етнографічні райони України : навч. посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 352 с., 53 іл. 8. Обозний В.В. Краєзнавство. Навчальний посібник-практикум.- К.НПУ, 2004. 254с. 9. Основи краєзнавства : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / кол. авт.; за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О. П. Реєнта. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 276 с. 10.Тронько П.Т. Українське краєзнавство в ХХ столітті. К., 2002. 	Допоміжна:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боплан Гійом Левассер де. Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнуться від кордонів Московії до границь Трансільванії, разом з їхніми звичаями, способом життя і ведення воєн. - К., 1990. 2. Грушевський М. Ілюстрована історія України. -К., 1990. 3. Грушевський М. Історія України-Руси. - Т. 1-Х. - Нью-Йорк, 1957. 4. Грушевський М.С. Очерки итории украинского народа. - К., 1990. 5. Довідка про роботу музеїв Української РСР 1979 р. - К., 1980. 6. Історія міст і сіл Української РСР. В 26 т. К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР. 7. Мироненко О.М., Римаренко Ю.І., Усенко І.Б., Чехович В.Л. Українське Державотворення. Словник-довідник. К., 1997. 8. Пономарьов А. Українська етнографія. К., 1994. 9. Реєнт О.П. Краєзнавство – невід’ємна складова сучасності. Слово Просвіти. Ч. 27 (716) 11-17 липня 2013 р. 10. Салата О.О. Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с. 11. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: Крок у нове тисячоліття: Досвід. Проблеми. Перспективи. К., 2000. 271 с. 12. Уривалкін О. Історичне краєзнавство. Ніжин, 2002. 13. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків. Т. 1-3. К., 1990. 14. Яковенко Н. Нариси історії України: з найдавніших часів до кінця XVIII ст. К., 1997. 15. Янко М. Гомін землі. Загадки топоніміки. К., 2000.
-----------------	---	-------------------	---

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Відвідування лекцій та практичних занять є обов’язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання; опрацьовувати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань повинно відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і практичному заняттях.

Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких завжди представлений на кафедрі географії, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн за допомогою платформ Google Meet або Zoom.